



Време је за соларну уштеду  
**BALKAN-SOLAR-ROOFS.EU**



**RS**

**КАКО ПОДСТАЋИ ПРОМЕНЕ И ПОВЕЋАТИ КОРИШЋЕЊЕ  
СУНЧЕВЕ ЕНЕРГИЈЕ У ГРАДОВИМА И ОПШТИНАМА?**

**МАЛИ ВОДИЧ ЗА ГРАДОВЕ И ОПШТИНЕ**

# САДРЖАЈ

<a href="#"><u>КОМЕ ЈЕ НАМЕЊЕН ОВАЈ ПРИРУЧНИК?</u></a>	2
<a href="#"><u>ПОЈМОВНИК</u></a>	3
<a href="#"><u>УВОД</u></a>	4
<a href="#"><u>КАКО РАДИ СОЛАРНА (ФОТОНАПОНСКА) ЕЛЕКТРАНА</u></a>	5
<a href="#"><u>ГРАДОВИ КАО ПРЕДВОДНИЦИ И МОТИВАТОРИ</u></a>	6
<a href="#"><u>ШТА ГРАДОВИ МОРАЈУ ИМАТИ ДА БИ УСПЕЛИ?</u></a>	7
<a href="#"><u>СМЕРНИЦЕ КАКО ПОВЕЋАТИ КОРИШЋЕЊЕ СУНЧЕВЕ ЕНЕРГИЈЕ</u></a>	9
<a href="#"><u>ПОСТАНИТЕ ГРАД ДОБРЕ ЕНЕРГИЈЕ</u></a>	11
<a href="#"><u>ДЕКЛАРАЦИЈА О ДОБРОЈ ЕНЕРГИЈИ</u></a>	12



# BALKAN SOLAR ROOFS

## БАЛКАНСКИ СОЛАРНИ КРОВОВИ

### БЕСПЛАТНА ПОДРШКА ЗА ПОВЕЋАЊЕ КОРИШЋЕЊА СОЛАРНЕ ЕНЕРГИЈЕ У ВАШОЈ ЈЕДИНИЦИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Пројекат „Balkan Solar Roofs“ нови је пројекат у склопу Европске климатске иницијативе (EUKI) немачког савезног министарства за животну средину, очување природе и нуклеарну безбедност (BMU). Свеобухватни циљ ЕУКИ-ја је подстицање климатске сарадње унутар Европске уније (ЕУ) како би се ублажиле емисије гасова са ефектом стаклене баште, док се кроз спровођење активности у склопу овог пројекта планира пружање подршке јединицама локалне самоуправе на подручју Балкана, с главним циљем њиховог оснаживања, а све како би биле у могућности да подстичу и промовишу коришћење соларне енергије, јачају и преносе знања о енергетским заједницама, и подстичу употребу партиципативне урбане соларне енергије, како у својим локалним заједницама, тако и шире.

Истовремено, значајан акценат стављен је на развој комуникацијског пакета за промовисање соларних инсталација у локалној заједници, с циљем информисања и подстицања грађана на инсталацију како соларних (фотонапонских) електрана, тако и соларних колектора на кровове својих домова.

Овај амбициозни пројекат има за циљ да подстакне 500 нових соларних кровова на подручју Балканског полуострва, у периоду до 2024. године. Под вођством међународног удружења "Energy Cities", три пилот града: Град Пореч-Парензо (Хрватска), Град Мостар (БиХ) и Град Крагујевац (Србија) уз техничку подршку Зелене енергетске задруге - ЗЕЗ (Хрватска) и Регионалног центра за образовање и информисање о одрживом развоју за Југоисточну Европу - REIC (Сарајево) покушаће наведене бројке да претворе у стварност. Пројекат има за циљ да подржи

40 јединица локалне самоуправе које желе да повећају коришћење соларне енергије у својим срединама, и које ће укључити иницијаторе/покретаче политика како би осигурали да национални законодавни оквири подржавају грађанску енергију.

Пројекат "Balkan Solar Roofs" организоваће три национална догађаја, као и изградњу капацитета како би се осигурала широка политичка подршка и мултидисциплинарни приступ.

Јединице локалне самоуправе које учествују у пројекту едуковаће се:

- о различитим облицима и предностима грађанске урбане соларне енергије (eng. urban solar community energy),
- о предностима мапирања релевантних локалних актера,
- и о развоју планова енергетског развоја локалне заједнице који представљају кључне прилике за подршку јединицама локалне самоуправе, грађанима, малим и средњим предузећима у коришћењу соларне енергије.

Програм подржава јединице локалне самоуправе у покретању соларних кампања које укључују грађане, мала и средња предузећа. У програм су укључене активности као што су израда мотивационих постера и плаката, наградни конкурси и комуникација путем друштвених мрежа и других медија почевши са нивоа јединице локалне самоуправе.

Ако желите да сазнате више или се желите укључити у пројекат, контактирајте господина Јана Тарнера:

[ian.turner@energy-cities.eu](mailto:ian.turner@energy-cities.eu)

# КОМЕ ЈЕ НАМЕЊЕН ОВАЈ ПРИРУЧНИК?

Овај водич намењен је свим запосленима из градских управа и сектора који желе да буду информисани о новим могућностима и да се укључе се у процес трансформације градова према нискоугљеничном друштву, односно одрживим, здравијим и инклузивнијим местима за живот својих грађана.

У овом водичу на једноставан, не-технички начин обрађена је тема како са нивоа градске управе можемо подстаћи грађане да преузму активнију улогу у енергетици и већем коришћењу сунчеве енергије за властите потребе.



# ПОЈМОВНИК

**Нискоугљенично друштво/ Друштво са ниским нивоом угљеника** је друштво у којем људи (углавном) сарађују како би смањили количину емисија угљен диоксида у било ком облику или у различитим активностима које емитују из свакодневног живота и производног процеса у фабрикама или индустрији. Друштво које активно смањује своју тражњу за енергијом; друштво које избегава коришћење фосилних горива или нафте и смањује емисије гасова са ефектом стаклене баште и друштво које активно ради на мерама енергетске сигурности и учествује у расправи о потребама свих људи.

**Нискоугљенична економија/ Економија са ниским нивоом угљеника** је економија која емитује ниске нивое емисија гасова са ефектом стаклене баште у поређењу са данашњом економијом која интензивно производи угљен-диоксид, гас који највише доприноси климатским променама. Економија с ниским нивоом угљеника може се посматрати као корак у процесу према економији са нултим нивоом угљеника.

**Децентрализована производња енергије** је производња енергије изван главне мреже, укључујући микро-обновљиве изворе енергије, грејање и хлађење. Карактерише је лоцирање објеката за производњу енергије ближе месту потрошње енергије које омогућува боље коришћење обновљиве енергије, као и комбиновано коришћење топлотне и електричне енергије, чиме се смањује употреба фосилних горива и повећава еколошка ефикасност. Може се односити на производњу енергије из постројења за отпад, локалне системе даљинског грејања и хлађења, као и коришћење геотермалне енергије, енергије из биомасе, соларне енергије и других облика обновљиве енергије.

**Енергетска транзиција** је пут према трансформацији глобалног енергетског сектора са система производње и потрошње енергије који се темеље на фосилним горивима — укључујући нафту, природни гас и угаљ — на обновљиве изворе енергије попут ветра и сунца, као и коришћење батеријских система за чување енергије. У средишту је потреба за смањењем емисија CO<sub>2</sub> повезаних са енергијом како би се ограничиле климатске промене.

**Купац- произвођач** је крајњи купац енергије који у исто време троши, али и производи

енергију из обновљивих извора енергије примарно за сопствену потрошњу (тренутну или складиштење за будућу потрошњу) али и за продају вишкова на тржишту. Активни купац је центар енергетске транзиције (или „је крајњи купац који је на унутрашње инсталације прикључио сопствени објекат за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије, при чему се произведена електрична енергија користи за снабдевање сопствене потрошње, а вишак произведене електричне енергије предаје у преносни систем, дистрибутивни систем, односно затворени дистрибутивни систем“).

**Енергетско сиромаштво** је стање у којем домаћинство нема довољно могућности да обезбеди потребну количину енергије која је неопходна за здрав и достојанствен живот и на начин који не угрожава друге основне животне потребе домаћинства или шире заједнице.

**Балансна одговорност** је обавеза учесника на тржишту електричне енергије да уравнотеже производњу, потрошњу и уговорену куповину и продају електричне енергије у периоду за који се утврђује балансно одступање и преузму финансијску одговорност за одступања.

**Нето електрична енергија** представља разлику укупне преузете и укупне испоручене електричне енергије купца-произвођача у преносни, дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем у току једног месеца, утврђене у kWh на основу читавања броја електричне енергије која испуњава прописане метролошке захтеве.

**Нето мерење** је начин обрачуна нето електричне енергије, при коме се више испоручене електричне енергије, у току једног месеца, умањује за нето количину електричне енергије у току наредног месеца.

**Нето обрачун** је начин обрачуна нето електричне енергије, при коме се вредност вишка предате електричне енергије, у току једног месеца обрачунава и наплаћује на основу уговора између купца-произвођача и снабдевача.

**Гаранција порекла** је електронски документ који има искључиву функцију да крајњем купцу докаже да је одређена количина енергије произведена из обновљивих извора енергије.

# УВОД

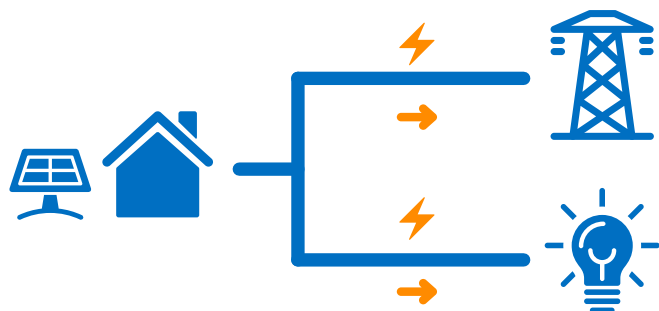
Циљ овог водича је да пружи увид у кораке, практичне примере и савете којима ви из перспективе градске управе можете подстаћи своје грађане на акцију и значајно им олакшати спровођење потребних промена, активности и пројеката усмерених на транзицију примарно локалних заједница, али и целог града према одрживом друштву.

Фокус водича је прелазак на децентрализовану производњу енергије из локалних обновљивих извора, првенствено из енергије сунца, у којој активно учествују грађани, а што је основа **енергетске транзиције**. Престанак коришћења фосилних горива и максимално коришћење локално доступних обновљивих извора енергије пресудан је корак и у борби против климатских промена.

Децентрализована производња и коришћење локалних обновљивих извора енергије води и ка побољшању сигурности снабдевања енергијом, већој отпорности на кризне ситуације, отвара могућност веће контроле над укупном ценом енергије, и на крају омогућава активно укључивање грађана у производњу и продају енергије, чиме **грађани престају бити само пасивни купци и потрошачи (енг. CONSUMERS) и постају активни купци (енг. PROSUMER), то јест произвођачи и активни учесници на тржишту енергијом и у енергетској транзицији.**



pasivni kupci



aktivni proizvođači

Улогу активног купца то јест купца-произвођача можемо боље разумети ако је упоредимо са улогом коју корисници данас имају на друштвеним мрежама попут Facebook-а или YouTube-а. Већина корисника друштвених мрежа нису само пасивни посматрачи (пасивни купци) који читају или гледају садржај, то јест који само конзумирају садржај, него је велика већина њих такође активна у стварању властитог садржаја и активно се укључује у догађања и расправе, то јест већина њих су активни купци то јест купци-произвођачи. Подстицање грађана да искораче из улоге пасивних купаца и потрошача енергије коју неко други производи и ставља на тржиште, и да **постану активни купци, потрошачи односно купци-произвођачи, који сами производе, троше и чувају своју енергију**, кључан је корак према промени начина како енергијом снабдевамо своје домове, своје заједнице, своја насеља и градове. Ова промена данас је економски и технички могућа захваљујући развоју нових информационих технологија, развоју и већој доступности, као и мањој цени технологија за коришћење обновљивих извора енергије, попут енергије сунца и ветра, и развоју електроенергетских мрежа у смеру омогућавања већег преузимања децентрализовано произведене енергије као и прикључивања нових производних и система за чување енергије.

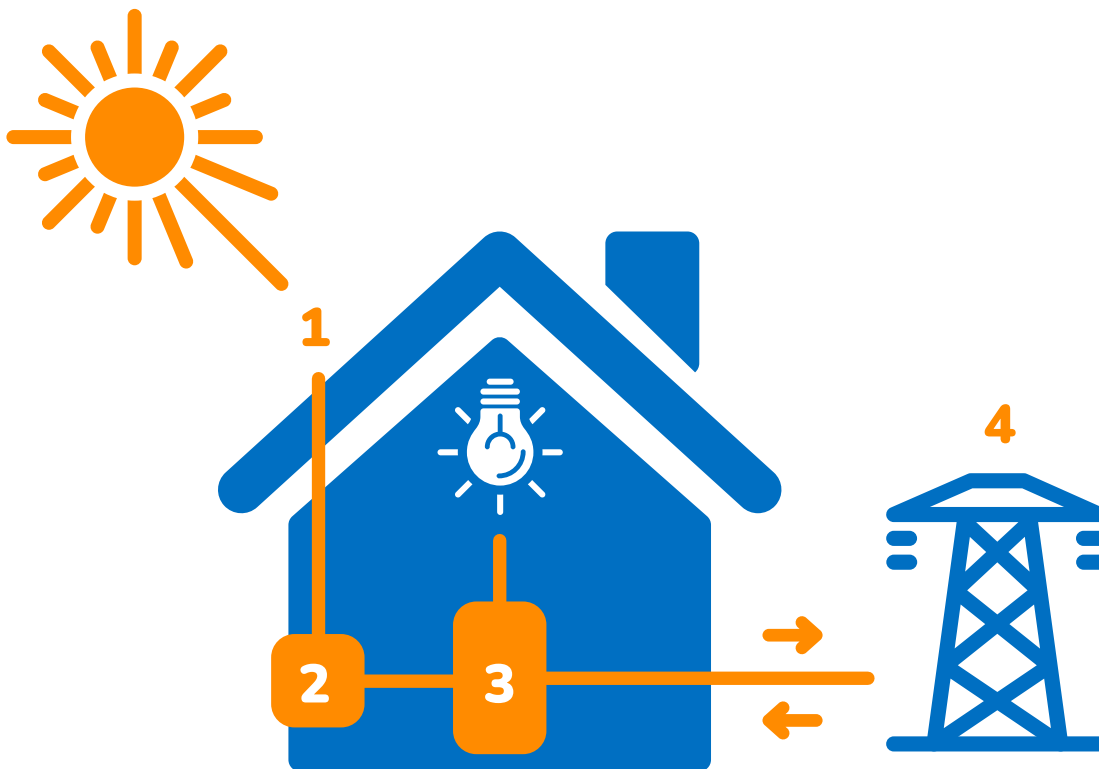
Енергија сунца је обновљив, чист и доступан извор енергије, а **две главне технологије претварања сунчеве енергије у користан облик енергије су фотонапонски панели за производњу електричне енергије и соларни колектори за загревање воде.**

Инсталација соларне (фотонапонске) електране, тренутно је економски прихватљив, али и један од технички најједноставнијих начина производње електричне енергије за сопствене потребе или предају у мрежу, а **мала соларна електрана стане на готово сваки кров!** Стога је већ данас, инсталацијом властите соларне електране могуће направити први корак ка статусу купац-произвођач.

# КАКО РАДИ СОЛАРНА (ФОТОНАПОНСКА) ЕЛЕКТРАНА

Инсталацијом соларне електране за сопствену потрошњу, у панелима се из сунчеве светлости производи једносмерна електрична енергија (DC-Direct current) а затим се у измењивачу претвара у наизменичну електричну енергију (AC – Alternative Current), коју онда користимо за напајање наших електричних уређаја, а евентуални вишак предајемо у електроенергетску мрежу или чувамо у батеријама. Електрана је преко бројила корисника спојена на електроенергетску мрежу, и у случајевима када производња електричне енергије из електране није довољна да покрије све потребе.

Преузимањем улоге купца-произвођача, престају времена када је потрошња електричне енергије била једносмерна улица и спајају се улоге производње и потрошње енергије на једном месту. Додатно, развојем система за складиштење енергије, примарно батеријских система за складиштење електричне енергије, купцима-произвођачима се отварају додатне могућности за активно учествовање на тржишту кроз флексибилно управљање својом производњом и потрошњом.



1. соларни панел претвара енергију у једносмерну струју
2. инвертер претвара једносмерну струју у наизменичну струју

3. количину електричне енергије која је потребна вашем дому троши се на лицу места
4. произведена а непотрошена електрична енергија се испоручује у мрежу

# ГРАДОВИ КАО ПРЕДВОДНИЦИ И МОТИВАТОРИ

Данас присуствујемо истовременом деловању више криза, а њихови ефекти се збрајају и појачавају међусобно деловање. Од климатске кризе, кризе јавног здравља, привреде, друштва, енергетске кризе, па до кризе демократије, све су кризе повезане. Широм Европе већ се осећају прве последице климатских промена попут учесталијих и разорнијих временских екстрема, суша, пропалих усева или смањеног рода, поплава и разорних шумских пожара. Коришћење децентрализованих обновљивих извора енергије и целовита енергетска транзиција примарни су алат смањења коришћења фосилних горива, ублажавања последица климатске кризе и очувања природе и животне средине. Додатно, локални обновљиви извори енергије подстичу привредни развој, пружају нам више избора у погледу сопствене производње енергије и подстичу локалну конкуренцију, нове послове и иновације. Такође чисто створену вредност задржавају у локалној економији.

**У контексту климатске кризе, градови као системи конзумирају две трећине енергије, што генерише више од 75% глобалних емисија гасова са ефектом стаклене баште, који су главни узрок загревања и климатских промена.**

Такође, данас више од половине светског становништва живи у урбаним срединама, а бројка се стално повећава. До средине века вероватно ће три четвртине глобалне популације живети у урбаним срединама, то јест у градовима.

Из наведеног **недвосмислено произилази да су градови кључни актери и да морају бити предводници у активном подстицању и омогућавању промена, то јест у олакшавању максималног**

искоришћавања сунчеве енергије и подстицања енергетске транзиције. Градови су кроз историју увек били инкубатори иновација, тако да ни енергетска транзиција неће бити изузетак.

Прилике у градовима су велике јер је у њима концентрисана потрошња енергије, на располагању је велика површина кровова прикладних за постављање соларних електрана и потенцијал за изградњу исплативих складишта енергије. Такође постоји критична маса људи, знања и интереса. Градови су идеално игралиште за стварање иновација које се затим лако преливају на околна мања и рурална места те на тај начин повлаче цело друштво према напред. **Успех енергетске транзиције је у рукама градова, а градове пре свега чине људи и заједнице то јест организације које делују и у којима учествују грађани.**



# ШТА ГРАДОВИ МОРАЈУ ИМАТИ ДА БИ УСПЕЛИ?

**Градске управне и административне структуре су кључне**, јер оне кроз правовремене, усмерене и иновативне подстицаје и активности **могу покренути грађане на акцију**.

Кроз правилно одређивање стратешких циљева и планирање развоја града, градска управа дефинише смер и брзину промена те истима координирано управља што омогућава стварне и системске промене. Управо то је битна предност градова.

Притом је важно да градови:

- Имају јасну дугорочну визију развоја града са смањењем емисије CO<sub>2</sub>. Градови морају да знају и планирају шта све треба да би осигурали нискоугљичан развој града и омогућавање свега што је грађанима потребно за квалитетан живот и то не само сада, већ и за 10, 20, 30 и више година.
- Стварају визију града у сарадњи с грађанима, тако да она укључује њихове жеље и потребе. Битно је укључити грађане од почетка као активне партнере и сараднике, а не као пасивне потрошаче или опоненте.
- Имају кључне партнере у грађанима и приватном сектору то јест предузетницима. Они су ти који чине град живим, омогућавају напредак и развој и без њих је немогуће успешно управљати градом.
- Континуирано истражују, иновирају и тестирају нове начине и приступе решавању проблема. Битно је да градови испробавају нове и иновативне алате, да су добро информисани и да деле кључне информације с кључним партнерима, као и да конкретизују своје планове и препознају и укључују партнере од самог почетка. Партнерства се базирају на поверењу и

граде се неко време, не настају сама од себе преко ноћи.

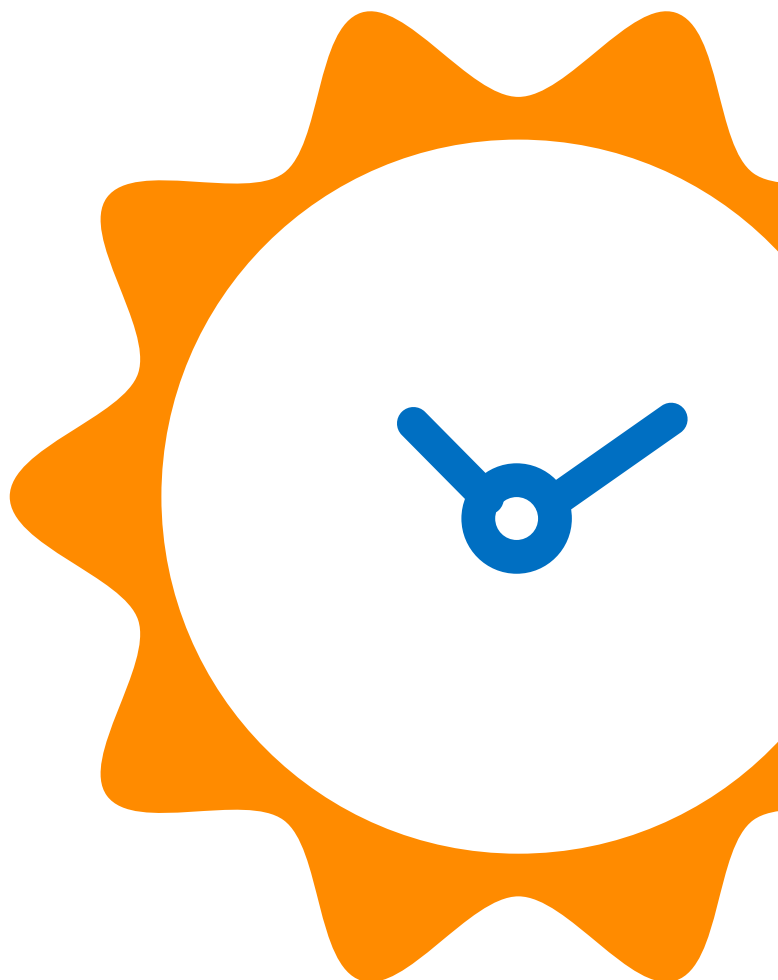
- Имају отворену комуникацију с корисницима и партнерима, кроз коју негују и продубљују своје односе и кроз коју уче на грешкама.
- Буду предводници, буду проактивни, а не реактивни. Погрешно је чекати националне стратегије, па тек тада радити градске. Погрешно је и чекати неки конкурс или позив на националном нивоу за пријаву пројеката, па онда припремати оно што неко други тражи, а не оно што је граду и грађанима потребно.
- Константно раде на припреми важних пројеката за конкретне потребе, људе и ситуације. Неопходно је имати спремну листу пројеката кључних за развој града и у складу с дугорочним стратегијама, а не „идеју о пројектима за поједине конкурсе“. Конкурса ће увек бити, а добрих и конкретних пројеката са смислом увек недостаје. Важно је и стално истицати, промовисати и комуницирати примере добре праксе, резултате и успешне приче које ће мотивисати друге и осигурати подршку добрим идејама и иновативним решењима.
- Повезују више пројеката у смислен портфолио пројеката који се међусобно подржавају, који се системски надопуњују те воде ка остварењу стратешке визије развоја града без емисије CO<sub>2</sub>.

Постојећи тренд раста цена електричне енергије и осталих енергената (гас, нафтни деривати) постаће још драстичнији продубљивањем климатске кризе. Како би се правовремено осигурала доступност енергије и благостање локалних заједница у будућности нужно је да градови, то јест јединице локалне самоуправе, што пре предузму одлучне кораке према максималном коришћењу сунчеве енергије.

Решења која су нам потребна не смеју нас заробити у нове емисије угљеника и даљу зависност о увозу енергије и енергената, она морају укључити улагања у локалну одрживу енергију и стварање нових послова који ће бити окосница покретања свих других сектора и праве регенерације привреде и друштва.

Искоришћавање енергије сунца кроз инсталацију соларних електрана тренутно је економски, технички и социјално оптималан начин убрзавања енергетске транзиције и транзиције у нискоугљенично, то јест одрживо друштво. Сходно томе постављање соларних електрана на што више кровова наших грађевина има потенцијал да постане предводник транзиције, али то се неће десити само од себе, него је потребно осигурати помоћ и максималну подршку.

У наставку се налазе смернице, идеје и опис активности којима се грађани могу подстаћи на максимално коришћење енергије сунца на својим крововима.



# СМЕРНИЦЕ КАКО ПОВЕЋАТИ КОРИШЋЕЊЕ СУНЧЕВЕ ЕНЕРГИЈЕ

Градови, то јест јединице локалне самоуправе (ЈЛС), треба да буду покретачи и носиоци покрета повећања коришћења сунчеве енергије и енергетске транзиције и да знатно допринесу енергетској независности локалних заједница. Делујући локално, могу да допринесу добробити својих грађана и истовремено подржати глобалну борбу против климатских промена. У наставку су наведене неке од смерница које ЈЛС могу применити како би мотивисали и олакшали грађанима пут до инсталације соларних електрана и соларних колектора на својим крововима.

## 1. Проактивна подршка кроз саветовање, едукацију, техничку и административну подршку

Оснивањем Инфо центара ЈЛС могу осигурати системско и квалитетно саветовање, едукацију и информисање грађана о свим предностима и потребним корацима за инсталацију система за коришћење обновљивих извора енергије, а посебно соларних електрана и соларних колектора.

Уз едукацију и саветовање, који воде до развијања свести грађана и подстицања на активност кроз промовисање примера добре праксе и искустава, инфо центри треба да проактивно пружају техничку и административну помоћ свим заинтересованим грађанима (физичким и правним лицима) који се одлуче да започну пројекат изградње свог система за коришћење енергије сунца. Подршка мора укључивати информисање, али и помоћ у пријави припремљених пројеката на доступне конкурсе за доделу субвенција различитих фондова и других институција на локалном, државном или другом новоу.

У наставне или ваннаставне активности образовних установа (вртићи, основне и средње школе) којима су ЈЛС оснивачи или у чијем раду учествују, као и у вишим и високошколским установама треба подстицати укључивање међупредметних тема и наставних садржаја везаних за ублажавање климатских промена и осигурати потребна средства за стручно усавршавање наставника.

## 2. Финансијска подршка

ЈЛС кроз своје буџете треба да планирају финансијска средства за подстицање изградње соларних електрана и соларних колектора код физичких и правних лица у складу с донетим стратегијама енергетског развоја града, као и у складу с финансијским могућностима општине или града. Средства се могу додељивати у свим облицима укључујући бесповратна средства или друге финансијске инструменти као што су зајмови, гаранције или власнички капитал, фондови итд.

## 3. Предводити властитим примером - показати да је праведна енергетска транзиција могућа

Изградњом соларних електрана и соларних колектора на јавним објектима (попут школа, вртића, домова здравља, јавних зграда) било коришћењем властитих средстава, пријавом на доступне фондове или развојем нових иновативних модела финансирања и спровођења пројеката, попут групног финансирања, ЈЛС морају бити позитиван пример у заједници те грађанима бити пример за инсталацију оваквих система и на властитим крововима.

Подстицати праведну енергетску транзицију кроз активно учествовање у оснивању нових облика удруживања грађана: локалних енергетских задруга и енергетских заједница грађана. Енергетске задруге и заједнице један су од носиоца нових зелених енергетских политика, и омогућавају активно укључивање грађана, предузетника, приватних и јавних предузећа, јавних установа и јединица локалне самоуправе у заједничке локалне пројекте обновљивих извора чиме активно учествују у енергетској транзицији, на добробит локалне заједнице и друштва у целини.

Својим примером и активним учествовањем градови треба да буду покретачи и гаранти стабилности Енергетских задруга, Заједница обновљиве енергије и Енергетских заједница грађана и на тај начин могу знатно побољшати вероватноћу њиховог успеха.

#### **4. Максимално развијати властите капацитете и знања и сарадњу с другим актерима**

Већина јединица локалне самоуправе имају ограничене материјалне и људске капацитете којима располажу, а посебно када је реч о мањим општинама и градовима, стога је за остваривање циља енергетске транзиције изузетно битно повезивање с осталим активним организацијама, удружењима и појединцима попут локалних организација цивилног друштва, других јединица локалне самоуправе, органа државне управе, и свим осталим заинтересованим странама. Само повезивањем и мултидисциплинарним приступом се постиже потребна синергија у остваривању постављених циљева.

Именовати и осигурати потребне ресурсе постојећој или новозапосленој квалификованој особи, која ће активно проводити и координирати све планиране активности и континуирано доприносити остваривању циљева заданих стратешким одлукама града.

# ПОСТАНИТЕ ГРАД ДОБРЕ ЕНЕРГИЈЕ

Спровођењем горенаведених смерница градови постају одрживији, здравији и инклузивнији. Градови на тај начин осигуравају своју нискоугљеничну будућност, они постају „Градови добре енергије“ у сваком смислу те речи, јер „Добра енергија“ је она која је обновљива и која укључује грађане и друштво у процесе производње, не само у потрошњу енергије. „Добра енергија“ је она енергија која доноси додатну вредност локалној заједници кроз нове послове и смањује енергетско сиромаштво, што ствара енергетски независне, отпорне и сигурне заједнице.

Енергија је јавно добро које треба бити једнако доступно свим грађанима, а енергетска транзиција треба да послужи и томе да сваки грађанин, сви ми, добијемо слободан, праведан и равноправан приступ обновљивим изворима енергије попут сунца, ветра и биомасе. Тада је то „Добра енергија“.

„Добра енергија“ је и она која је у сувласништву или којом управљају грађани, енергетске задруге, енергетске заједнице, мала предузећа и локалне власти. На тај начин свој новац улажемо у обновљиве изворе енергије за развој своје локалне заједнице уместо у штедњу у банкама где не можемо контролисати како и у шта се улаже наш новац.

Одлучност градова у спровођењу смерница за енергетску транзицију и повећање коришћења сунчеве енергије може се јавно показати потписивањем Декларације о Доброј енергији и тиме се градови пред јавношћу обавезују на деловање и спровођење мера у пракси како би заиста постали Градови добре енергије.



## ПРИМЕР

# ДЕКЛАРАЦИЈА О ДОБРОЈ ЕНЕРГИЈИ

Ми, представници Града \_\_\_\_\_, свесни смо да су климатске промене и угрожавање природе неодложив проблем који треба хитно решавати. Климатске промене и нарушена природна равнотежа део су узрока криза са којима се као друштво управо суочавамо - од оне здравствене, економске, мигрантске до климатске кризе. Све кризе су повезане. Ми, представници Града \_\_\_\_\_ такође смо свесни и своје одговорности према грађанима, према природи и према будућим генерацијама, као и наше обавезе да у томе преузмемо активну улогу.

Из тих разлога, у име осигурања квалитетног живота наших грађана, сада и у будућности, у име очувања природних ресурса и заштите планета Земље, у име опстанка човека као врсте, као и будућности наше деце и генерација које долазе; а у складу с најрелевантнијим расположивим научним чињеницама о климатским променама, консензусом светских научника окупљених у Међународном панелу за климатске промене (IPCC):

### Прихватamo

- да смо у стању климатске кризе и да је потребна одлучна акција и спровођење мера прилагођавања и мера којима ћемо смањити емисије угљеника на путу према климатској неутралности,
- да смо у деценији унутар које је још увек могуће деловати на смањење емисија угљеника и улагати у прилагођавање и тиме одложити и ублажити најгоре последице климатских промена,
- да наш град има малу, али важну улогу у решавању те кризе, а посебно су важни грађани

### Те се обавезујемо

- 1) да ће се Град \_\_\_\_\_ активно трудити да помогне у реализацији свих акција и пројеката обновљивих извора енергије, енергетске ефикасности и чистог транспорта и пројеката прилагођавања живота у граду ефектима климатских промена
- 2) да ће Град активно радити на информисању и изградњи свести код својих суграђана о климатској кризи те их активно и партнерски укључивати у решења
- 3) да ће сарађивати с другим градовима, приватним сектором, непрофитним и цивилним сектором, финансијским институцијама, научницима, образовним институцијама, школама и осталим актерима у савладавању кризе.

У Граду \_\_\_\_\_ дана \_\_\_\_\_

Градоначелник

Скенирај за још  
корисног веб садржаја!



Време је за соларну уштеду  
***BALKAN-SOLAR-ROOFS.EU***